

NORDRE LAND
KOMMUNE

Renovering av Torpa barne- og ungdomsskole

Forstudierapport fra tjenesteområde grunnskole

Rapporten beskriver behov for rom og arealer ved skoleanlegg, og er ment som et grunnlag for forprosjekteringen av renovering av Torpa barne- og ungdomsskole.

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	2
1.1. Bakgrunn for forstudien	2
1.2. Mandat	2
1.3. Ansvar og involvering	2
2. Krav til skoleanleggets utforming – bygg for bedre læring	3
2.1. Elevenes hjemmeområder	4
2.1.1. Klasserom og grupperom	4
2.1.2. Garderober	5
2.1.3. Toaletter	5
2.2. Spesialutstyrte arealer	5
2.2.1. Kunst og håndverk.....	5
2.2.2. Naturfag.....	6
2.2.3. Musikk	7
2.2.4. Kroppsøving.....	7
2.2.5. Mat og helse	7
2.2.6. Skolebiblioteket.....	7
2.3. Fellesarealer og sambruk	8
2.3.1. SFO.....	8
2.4. Personale.....	8
2.4.1. Administrasjon og ledelse	9
2.4.2. Personalrom	9
2.4.3. Lærerarbeidsplasser	9
2.4.4. Rådgivere.....	10
2.4.5. Skolehelsetjenesten	10
2.4.6. Pedagogisk psykologisk tjeneste	10
2.4.7. IKT-ansvarlig	10
2.4.8. Informasjon	10
2.4.9. Personalgarderober.....	11
2.4.10. Lager	11
2.4.11. Teknisk, vaktmestertjeneste og renhold.....	11
3. Veien videre – implikasjoner til forprosjektet.....	11
4. Vedlegg – romliste per 02.10.2017	13

1. Innledning

1.1. Bakgrunn for forstudien

Torpa barne- og ungdomsskole (heretter kalt TBUS) trenger en omfattende opprustning. Omfanget er nå av en slik art at det dreier seg om en total renovering. Deler av skolen er i svært dårlig forfatning, og det trengs en helhetlig renovering for å møte dagens krav til et forsvarlig skolebygg som stimulerer til bedre læring.

Kommunestyret bevilget i 2017 kr 100.000,- til en forprosjektering av renovering av TBUS. Denne rapporten beskriver forstudien som skal legges til grunn for forprosjektet, og handler i hovedsak om en identifisering av hvilke rom, funksjoner og arealer skolen har behov for. En analyse av hvordan eksisterende bygningsmasse best kan benyttes er ikke en del av forstudien. Det må gjøres av bygg-tekniske fagfolk og er en del av forprosjektet, som er neste ledd i prosessen. Rådmannen er prosjekteier for hele renoveringsprosjektet, mens tjenesteområdeleder samfunnsutvikling vil bli prosjektansvarlig for forprosjektet. Det er tjenesteområdeleder grunnskole som har ledet forstudien, som har foregått i perioden april til september 2017.

Å bygge skoler er en investering for framtida. Skoler spiller en svært viktig rolle for nærmiljøer og samfunnsutvikling. Først og fremst som utdanningsinstitusjon, men også som samlingspunkt for sosiale, kulturelle og sportslige arrangementer. Ved klok planlegging og samarbeid med brukerne, kan vi tilrettelegge for flerbruk som kommer innbyggerne til gode.

1.2. Mandat

Forstudiens mandat er å analysere skolens behov for rom og arealer basert på overordnede pedagogiske prinsipper og effektiv tjenesteproduksjon. Torpa barne- og ungdomsskole er en 1.-10.skole, med 17-27 elever per trinn. Det tilsvarer en klasse per trinn, og fødselstall tyder på at dette er den realistiske situasjonen for skolen framover. Det planlegges derfor en skole for 10 klasser, med fleksible løsninger for å kunne ha ulike grupper og gruppestørrelser.

Rådmannens bestilling til tjenesteområde grunnskole var å:

- Beskrive skolens behov, pedagogisk og bygningsmessig, i form av en romliste
- Synliggjøre vurderinger og prioriteringer som ligger til grunn for romlisten

Tjenesteområdeleder grunnskole har tolket mandatet slik:

- Hvilke rom og arealer må skolen ha for å drive forsvarlig, funksjonelt, ressurseffektivt, og samtidig legge til rette for bedre læring nå og om 30 år?
- Hvilke vurderinger og prioriteringer ligger til grunn for de behovene som er skissert?

1.3. Ansvar og involvering

Organisering

- **Styringsgruppe:** Rådmann Jarle Snekestad, tjenesteområdeleder samfunnsutvikling Per Olav Bergli, stabsleder økonomi John Løvmoen og tjenesteområdeleder grunnskole Anne Mari Kind har hatt fire møter gjennom forstudien.
- **Prosjektgruppe:** TO-leder grunnskole hatt tre møter med en prosjektgruppe som består av representanter for de ansatte i perioden april – juni 2017. Gruppen har bestått av rektor Eva Taraldstad, en representant for hvert team, spesped.koordinator, merkantil og SFO-leder. Totalt 7 stk. Representantene har hatt møter med sine trinn/arbeidsgrupper i forkant av hvert møte. Alle skolens ansatte har dermed hatt

mulighet til å uttale seg i forstudien, og skal ha blitt holdt orientert om prosessen underveis.

- **Referansegrupper og personer:** TO-leder grunnskole har hatt ett møte med skolens FAU og ett møte med Torpa IL for å informere om prosessen og innhente innspill til videre prosjektering. Alle ansatte ved TBUS ble informert om forstudien av TO-leder på et personalmøte i april og har blitt oppdatert via rektor og teamledere.

Tett dialog er en forutsetning for å lykkes: Det har vært bred involvering i prosessen, og det er viktig at en slik involvering ivaretas også i forprosjektet og under de videre fasene i byggeperioden. Det er de ansatte som i størst grad kjenner skolebygget og ser sine behov. Samtidig er det nødvendig med spesifikk fagkompetanse på undervisningsbygg for at vi kan løfte blikket mot et fleksibelt og hensiktsmessig bygg for framtida. Det er også viktig med eksterne øyne på prosjektet som kan finne andre og mer innovative løsninger enn de vi har kommet fram til i denne rapporten.

Innhenting av kompetanse og erfaringer fra andre prosjekter: Vi har studert skolebyggprosjekter på nett, og TO-leder samfunnsutvikling og TO-leder grunnskole har vært på befaring på Snertingdal skole. TO-leder grunnskole har vært på flere oppussede, rehabiliterte og nybygde skoler og skoleanlegg før og under forstudien. Det er ønskelig med skolebesøk sammen med prosjektgruppa for å høste nyttige erfaringer andre har gjort seg, men det er planlagt til forprosjektet. TO-leder grunnskole har vært i kontakt med Undervisningsbygg i Oslo kommune hvor de har lang og omfattende erfaring med å renovere eksisterende bygg og kombinere eldre bygg og nybygg. Vi har støttet oss til Oslo kommunes kravspesifikasjon til skolebygg i denne forstudien, og vi har også hentet innspill fra andre kommuners erfaring med skolebygg, herunder Lørenskog, Gjøvik og Bærum kommuner.

2. Krav til skoleanleggets utforming – bygg for bedre læring

Skolebyggets utforming er en vesentlig ramme ved implementering av nye pedagogiske ideer. Skoleanlegget omfatter både bygningsmasse og uteområder som sammen skal bidra til å gi best mulige forhold for skole og undervisning. Skoleanlegget skal tilfredsstillere krav til læringsmiljø, arbeidsmiljø, miljøvennlighet og økonomisk areal- og ressursbruk. En overordnet målsetting ved renovering av Torpa barne- og ungdomsskole er å skape et bygg som stimulerer til bedre læring, faglig og sosialt i trygge og gode læringsmiljøer. Det er også av betydning å sørge for innovative og bærekraftige løsninger.

Levetiden til et skoleanlegg er betydelig lengre enn levetiden for læreplanene, og tilstrekkelig grad av bygningsmessig fleksibilitet er derfor viktig. Rektor skal kunne tilpasse undervisningsarealene til ønsket organisering av skolen, og fleksible løsninger bør etterstrebes.

Som en overordnet intensjon, vektlegges løsninger som gir god anledning til innsyn og utsyn. Et transparent bygg med bruk av glass internt i bygget, vil være miljøskapende. Det vil gi god mulighet til oversiktighet, og slik virke dempende på negativ atferd. Å synliggjøre de ulike aktivitetene i en skole, vil også kunne fremme fagenes likeverd, og gi en opplevelse av å være en del av et aktivt og variert læringsmiljø, og bidra til en delingskultur blant elever og ansatte. Det er samtidig viktig med god lyddemping og støyskjerming, og å kunne skjerme områder. Et eksempel på å kunne ivareta disse hensynene der en benytter glass, er å legge folie på det midterste partiet. Da sikres lys, åpenhet og inn-utsyn, men elevene vil i langt mindre grad bli forstyrret av hva som skjer utenfor. Forheng/lameller som kan trekkes for er også et fleksibelt alternativ. Dette er ment som eksempler.

På bakgrunn av de overordnede målsettingene, bør:

- skoleanlegget utformes på en slik måte at det fremmer elevenes læring
- skoleanlegget legger til rette for bruk av varierte læringsstrategier og arbeidsmetoder
- arealene dimensjoneres slik at de er egnet til flere typer aktiviteter og muliggjør ommøbleringer og omgrupperinger på en enkel måte
- det være en kombinasjon av lukkede/avskjermede rom og åpne fleksible læringsarealer
- spesialutstyrte arealer utformes og plasseres slik at de også kan benyttes til andre aktiviteter
- det være god tilgang til fellesmateriell
- utearealet utformes slik at det er en del av læringsarealet
- skoleanlegget skal gi tilhørighet for elevene, og tilrettelegge for fellesskap og disiplin
- skoleanlegget bør være utformet på en slik måte at nye reformer/ arbeidsmåter kan implementeres uten vesentlige bygningsmessige endringer.
- hele skoleanlegget inkludert uteområdene, må planlegges i forhold til prinsippet om universell utforming, slik at alle elever og voksne kan delta aktivt uavhengig av funksjonsevne
- være mulig å samle større grupper til fellesopplevelser
- være tilrettelagt for utstillinger
- det velges transparente løsninger som gir dagslys, innsyn, utsyn og oversiktighet
- utearealet være oversiktlig, men også gi muligheter for sosialisering i mindre grupper i avskjermede soner
- utearealet stimulere og inspirere til fysisk aktivitet
- garderobearealer være oversiktlige og ha nok plass til å oppbevare nødvendig utstyr

2.1. Elevenes hjemmeområder

Hjemmeområdet er der eleven oppholder seg mest, og har tilhørighet. Hjemmeområdet består av et sett rom av ulik størrelse og for ulike situasjoner; klasserom, grupperom, toaletter og med garderober tilknyttet.

2.1.1. Klasserom og grupperom

Hvert trinn må ha et klasserom som kan romme 30 elever, og som et minimum inneholde stoler, pulter, whiteboards, ultrashort prosjektor, hyller til oppbevaring og kateter. I tillegg må rommet ha trådløst nett og nok kapasitet til at alle elever har digitale hjelpemidler. Det inkluderer strøm og ladepunkter. Lysavskjerming, inneklime og ventilasjon er ekstra viktig i disse arealene. Det er behov for grupperom i umiddelbar nærhet til klasserommet, og primært ett grupperom per klasserom. Det vil gi læreren større mulighet til å tilpasse undervisningen til elevene, og økt bruk av praktisk, relevant og variert undervisning. Det er en stor fordel at det benyttes glassfelt mellom grupperom og klasserom, og grupperommene må også være tilrettelagt for bruk av digitale verktøy.

Det er naturlig å tenke tre hjemmeområder ved Torpa barne- og ungdomsskole, ett for 1.-4.klasse, ett for 5.-7.klasse og ett for 8.-10.klasse. Dersom dette byr på byggetekniske utfordringer, kan det diskuteres om en annen inndeling kan benyttes.

For 1.-4. trinn bør hjemmeområdet legges med lett tilgang til utearealene. Garderobearealet for 1.-4.trinn bør vurderes lagt slik at de kan benyttes som sambruksarealer med SFO, og må derfor lett kunne avstenges fra resten av skoleanlegget.

Det bør tas med i planleggingen at noen elever med særskilte behov kan ha behov for et hjemmeområde i tillegg til den klassen eleven tilhører. Det må derfor planlegges slik at areal til spesialpedagogisk bruk er inkludert i, eller i umiddelbar nærhet til de øvrige hjemmeområdene. Dette kan være SFO-arealene. Kravet til universell utforming gjelder hele skolebygget.

2.1.2. Garderober

I umiddelbar nærhet til disse tre hjemmeområdene må det være garderobearealer til elevene, med ulike skittsoner. Skitten sone med rister for møkk og vann utendørs, matter og knagger hvor elevene henger av seg tøy og kan skifte til innesko. Av hensyn til inneklime og renhold, anbefaler vi at garderobearealene legges i utkant av hjemmeområdene, slik at det kun benyttes innesko i hjemmeområdene og fellesarealer for øvrig. Dette omfatter også ansatte, og det bør være tilgjengelige «plastsokker» til besøkende ved inngangene.

Garderobearealet bør utformes med tanke for at trengsel ikke skaper uro og stress i garderobesituasjonen. Eldre elever skal kunne ha låsbare skap som plasseres i forbindelse med hjemmeområdet eller vestibylen. Garderoben bør plasseres slik at ikke skitt dras langt inn i bygget. Garderoben bør plasseres i en åpen sone/tilrettelagt for sosial kontroll for å forhindre mobbing, tyveri og hærverk.

2.1.3. Toaletter

Toaletter bør være desentralisert i skoleanlegget, hovedsakelig lagt til hjemmeområdene. I tillegg til toalettene i hjemmeområdene skal det være toaletter sentralt i bygget. Disse skal både ivareta behov for toaletter lett tilgjengelig fra utearealene, toaletter tilgjengelige ved utlån/utleie av lokaler utenom skoletiden og toaletter reservert de ansatte, sistnevnte lagt til personalgarderober.

2.2. Spesialutstyrte arealer

Overordnet del av læreplanverket, læreplaner for fag og fag- og timefordelingen i grunnskolen, gir sammen med Opplæringsloven føringer for hvilke spesialutstyrte rom og arealer en skole har bruk for. I det følgende har vi brukt Oslo kommunes kravspesifikasjon for skolebygg som utgangspunkt, og har justert noe der vi har sett behov. Læreplanverket og statlige føringer for skoledrift er lik for hele landet, og Oslo kommune har lagt ned store ressurser i arbeidet med undervisningsbygg. Vi har gått grundig gjennom punktene, og slettet noen elementer som vi ikke tenker er absolutte krav. Det forventes en tett dialog mellom tjenesteområde grunnskole, Torpa barne- og ungdomsskole især, og tjenesteområde samfunnsutvikling og innleide fagfolk i forprosjektet for detaljplanlegging av disse arealene.

I det følgende tar vi for oss de praktiske fag og aktiviteter som krever spesialutstyrte arealer.

2.2.1. Kunst og håndverk

Aktiviteter knyttet til kunst- og håndverksfagene kan gjennomføres delvis i elevenes hjemmeområder og delvis i spesielt tilrettelagte arealer. Det er viktig at miljøet virker inspirerende slik at det fremmer motivasjon og skaper glede. De ulike metodene som benyttes, bør sees i en helhet slik at varierte materialer og hjelpemidler gjøres lett tilgjengelig.

Området skal skille mellom støyende og mindre støyende aktiviteter og ta hensyn til behandling av støv og annen forurensning. Det skal tilrettelegges for utstillinger både av elever og andre inspirasjonskilder. Aktivitetene krever god tilgang på lagerplass. En elevplass i hvert verksted skal tilrettelegges for rullestolbruker.

Verksted trearbeid

- Arbeidsplass til totalt 20 elever
- Plass til skap for oppbevaring av verktøy

- Lagerareal med plass til oppbevaring av elevarbeider

Maskinrom

- Plass til maskiner som båndsg, sirkelsag, høvel, dreiebenk osv
- Ha nødvendig avtrekk over/til maskinene
- Plass til skap for nødvendig utstyr/verktøy

Materiallager

- Det skal være enkel tilgang for materialleveranser

Verksted for arbeid med leire/maling/tekstil og tegning

- Arbeidsplass til totalt 20 elever som er tilrettelagt for tegning, maling og tekstilarbeid
- Plass til liten dreieskive
- Plass til arbeidsbenker
- Nødvendig lagerplass og plass til oppbevaring av elevarbeid
- Gulv og vegger skal være lett å rengjøre
- Plass til skap og reoler for elevarbeid og utstyr
- Ha avløp som er tilpasset rommets funksjon
- Keramikkovn skal plasseres i et eget rom ved verkstedet

2.2.2. Naturfag

1.-4. trinn har opplæring i naturfag i sitt hjemmeområde eller utendørs. Til gjennomføring av eksperimenter og forsøk skal det avsettes egne rom som er spesielt tilpasset formålet. Disse arealene har særlige krav til avtrekk og behandling av giftstoffer m.m. Utformingen av arealet skal ta hensyn til behovet for oversiktighet, demonstrasjoner og elevaktivitet. Enklere forsøk kan gjerne gjennomføres i egnede områder i elevenes hjemmeområder. Det bør anlegges områder både inne og ute for dyrking av vekster. Dette vil gi positive bidrag til fagområder knyttet til natur og miljø på alle alderstrinn.

Selv om naturvitenskapen er delt opp i ulike fagdisipliner, er målet at skolefaget naturfag, både teoretisk og praktisk, fremstår som et helhetlig fag. Å arbeide både praktisk og teoretisk i laboratoriet og i naturen med ulike problemstillinger er nødvendig for å få erfaring med utvikling av kunnskap om naturvitenskapens metoder og tenkemåter. Elevbord må plasseres slik at det er god plass til rømning ved brann. På en 1.-10.skole som TBUS er, vil en Hev-senk-funksjon gi en god ergonomisk tilpasning til den enkelte, enten det er en elev på småskoletrinnet eller ungdomstrinnet.

I tillegg til undervisningsrom skal det være et forberedelsesareal med plass til to lærere. Dette arealet har også særlige krav til avtrekk og behandling av giftstoffer.

2.2.3. Musikk

Musikkrommet skal ha godt med gulvplass til bevegelse og dans. Det skal legges til rette for øvingsrom som kan benyttes til både lytting, øving og produksjon både individuelt og i gruppe, og at dette er lydisolert for ikke å virke forstyrrende på andre rom. Det må avsettes areal til lager for oppbevaring av musikkinstrumenter og materiell i tilknytning til musikkrommet for skolen. Her bør det også vurderes å avsette areal til oppbevaring for korps og kulturskole.

2.2.4. Kroppsøving

Kroppsøving setter krav til arealet både ute og inne. Faget har fått styrket plass i grunnskolen og er svært viktig for store elevgrupper. Arealet skal ha en utforming som gir mulighet til allsidig og variert bruk som utfordrer hele mennesket. Det skal ivareta ulike former for lek, idrett, dans og annen fysisk aktivitet.

Arealet skal tilrettelegges for flerbruk. På mange skoler vil dette være det best egnede stedet for felles opplevelse for alle på skolen, for oppsetninger og for større møter med foreldregrupper. Dette behovet vil på TBUS til dels avhenge av i hvilken grad en klarer å skape allrom eller amfi i andre deler av bygget. Mer om dette under pkt. 2.3.

Mye av den aktiviteten som foregår i et slikt areal, vil stille store krav til lagerkapasitet. Det er viktig at det her legges til rette for god tilgang til de ulike hjelpemidlene. Kroppsøvingssalen skal ha tilliggende garderober, både for lærere og elever. I tillegg vil det være et viktig areal for utleie til aktører i lokal-samfunnet, og det bør tilrettelegges for lagerplass for disse.

Dersom det ikke bygges idrettshall i Torpa, vil det være behov for en ny og større gymsal. Dette vil være aktuelle sambrukslokaler som gjøres tilgjengelig for idrettslag og andre interessenter på fritiden. Gymsalen med tilhørende garderober må derfor enkelt kunne avstenges fra skolens øvrige areal.

Svømmehallen trenger nye garderober, og det bør ses på muligheten for at disse kan sambrukes med garderober til gymsal. Også her gjelder tilgjengelighet og mulighet for avstenging til skolens øvrige areal. Det må være handicap-toalett i hver av garderobene.

2.2.5. Mat og helse

Det skal avsettes areal for etablering av kjøkken for undervisning i faget mat og helse. Arealet skal deles i arbeidssone og spisesone. I lukket spisesone kan det også gjennomføres teoriundervisning. I dette faget er teori og praksis nært knyttet sammen. I tillegg til arbeidssone og spisesone avsettes areal for tørrvarelager, kjøle- og fryseskap. Det skal også være et vaske- og strykerom. Det må avsettes areal til en liten elevgarderobe med knagger for forkle og eventuelt yttertøy. Arealet for mat og helse og/eller kantine bør sees i sammenheng med skolens allrom for å legge til rette for entreprenørskap i skolen og elevbedrifter med matsalg. Minst en elevplass tilrettelegges for rullestolbrukere.

2.2.6. Skolebiblioteket

Biblioteket står sentralt både som læringsverktøy og sosial møteplass. I skolens bibliotek skal elever og lærere hente inspirasjon og kunnskap gjennom litteratur og oppslagsverk, audiovisuelle og elektroniske medier. Her skal elevene kunne søke etter kilder til fagarbeid eller lesestoff til

fritidslesing og få hjelp og veiledning underveis. Digitalisering vil prege skolebibliotekets funksjon i stadig større grad, og innovative løsninger bør etterstrebes.

Biblioteket bør tilrettelegges for selvstudier, gruppearbeid og prosjektarbeid. Det bør være plass til utstillinger og presentasjon av nyheter. Gode akustiske forhold er viktig og biblioteket bør sonedeles. Aktiviteter som gir og tåler et høyere lydnivå plasseres nærmest inngang eller i åpen forbindelse med skolens øvrige fellesarealer.

Biblioteket ved TBUS er også en ressurs i forhold til nærmiljøet gjennom samarbeidet med folkebiblioteket. Arealet bør derfor legges i tilknytning til inngangsparti, og må kunne avstenges fra skolens øvrige areal. Det må vurderes om fagbibliotek for lærerne inngår i lærernes arbeidsareal eller skal gis plass i skolebiblioteket.

2.3. Fellesarealer og sambruk

Ansatte og foresatte har i mange år etterspurt arealer for å kunne samle en større gruppe av skolens elever og ansatte til samlingsstund, presentasjon eller kulturarrangement. Et allrom vil også muliggjøre gjennomføring av større foreldremøter, samlinger av større elev-grupper og aktiviteter knyttet til presentasjoner av faglig innhold i de ulike fag og fagområder. Det vil være et løft for skolemiljøet om vestibylen og nåværende gymsal kan utvikles til å bli skolens sentrale møtested. Sentralt i allrommet ønskes et trappeamfi, som vil gi sitteplasser til mange. Det er behov for en kantine. Normalt bør også dette arealet sees i sammenheng med vestibylen og slik bidra med sambruksareal. En ytterligere sambruksgevinst vil en få om en kombinerer kantine og SFO-kjøkken. Kjøkkenet er kostnadskreven rom, og det vil være en økonomisk gevinst i å kun ha det antall kjøkkensoner som er nødvendig.

Vestibylen kan brukes som et utgangspunkt for samlingshall/allrom. Vestibylen er ansiktet utad, en introduksjon til skolen, og skal skape oversikt. Kantine og skolebiblioteket bør ha en plass sentralt i anlegget og ved å lokalisere det inntil allrommet, bidrar en til sambruksareal. Vestibylen bør også vise vei til skolens ledelse og øvrige ansatte. Ved å ha en administrasjonsfløy i tilknytning til vestibylen, som kan låses av, vil det gi en god flyt i skolebygget.

Elevrådet bør få areal og mulighet til å profilere seg. Vestibylen er også et egnet sted til informasjon og utstillinger.

2.3.1. SFO

Skolefritidsordningen er et tilbud til 1.-4.trinnselevene fra 13:10 – 16:30, og må ha en kapasitet på 50 barn. Det skal tilrettelegges for lek og fysisk aktivitet i kreative omgivelser. Det er behov for god lagringskapasitet til formingsmateriell, leker og utstyr for øvrig. Ved å benytte skolens kantine som spiseområde for SFO vil det være en betydelig økonomisk gevinst, i forhold til å anlegge to separate områder for dette slik det er i dag. Det samme gjelder garderobearealer – hvis SFO legges i nærhet til småskoletrinnets garderobeanlegg, kan elevene benytte samme garderobeplass i skoletida som på SFO. Det sparer areal, renhold og tid for elevene, som i dag flytter med seg klær og utstyr. Det er også mulig å tenke at SFO kan benyttes til base for spesialundervisning på dagtid. Sambruken av aktivitetsrommet må ikke være så overlappende at ansatte på SFO ikke kan forberede og holde oversikt over rommet. Dette må avtales nærmere med rektor på skolen.

2.4. Personale

Skoleanlegget skal i sin utforming bidra til et godt arbeidsmiljø. Arealet skal gi alle ansatte gode muligheter for å utføre sitt arbeid til beste for elevenes læring og egen utvikling og trivsel. Det

innebærer at ansatte har arbeidsplasser og personalrom i nærhet til hverandre, som legger til rette for å styrke kollektive arbeidskulturer – som er en sentral føring for skoler som lærende organisasjoner. Ved TBUS i dag, er lærerarbeidsplassene plassert langt fra hverandre, og til dels langt fra undervisningsrommene, og personalrommet er ikke egnet for felles møter. Det er et sterkt ønske fra de ansatte om å samle arbeidsplasser for lærere og administrasjon, og ha personalrommet i umiddelbar tilknytning til dette. En slik organisering er i tråd med anbefalinger for øvrig, og vi anbefaler at dette legges i tilknytning til hovedinngangen.

2.4.1. Administrasjon og ledelse

Skolens administrasjon og ledelse må ligge sentralt i anlegget og være tilgjengelig for så vel interne brukere som for gjester. Det er viktig at alle som henvender seg, elever, ansatte og andre, lett finner fram og kan ytes den service som er nødvendig. Det skal derfor legges til rette for et hyggelig sted å vente og et sted å orientere seg i viktig informasjon. En informasjonsskranke bør anlegges i utkanten av administrasjonens arbeidsplassområde, eller som det stedet den besøkende først møter. Den merkantile bør også ha et mer skjermet område å utføre oppgaver på, i umiddelbar nærhet til skranken.

De ansatte i administrasjonen har behov for tilrettelagte kontor plasser og møterom. Arbeidet vil preges av kombinasjonen av individuelt arbeid, samarbeid mellom de ansatte og møter/samtaler med interne og eksterne, også konfidensielle.

Det vil være aktuelt å kunne ta imot og holde oppsyn med elever og ansatte som er syke eller har skadet seg. Det skal derfor sørges for at det finnes et areal for hvile og ro i nær tilknytning til kontorpersonalet.

Til administrasjonen vil det være nødvendig med areal til arkiv og materiell. Støyende maskiner som kopi settes i egne rom for dette.

2.4.2. Personalrom

Alle ansatte skal ha et felles område for bespising. Det bør vurderes at samme areal også kan benyttes som møterom for fellesmøter. Her må det være et enkelt kjøkken med vask, oppvaskmaskin, skap plass og plass til kaffemaskin. Dersom arealet skal benyttes til fellesmøter kreves det Whiteboard og prosjektor sentralt plassert.

2.4.3. Lærerarbeidsplasser

Nye læreplaner og arbeidsformer setter krav til et nært samarbeid blant de ansatte, mellom de ansatte og elevene, og mellom de ansatte og hjemmene. Skolen skal organisere undervisningen i grupper etter behov og på en slik måte at tilpasset opplæring ivaretas på en best mulig måte. Dette medfører at de voksne som sammen har ansvaret for en elevgruppe, vil være i nært samarbeid om planlegging og gjennomføring av undervisningen.

Arbeidstidsavtalen for lærerne har vært og er i endring. Nye avtaler legger opp til større grad av tilstedeværelsesplikt for de ansatte. En lærers for- og etterarbeid består både av arbeid alene og i grupper/ team og av arbeid av teoretisk og praktisk art. Det er viktig å legge til rette for en attraktiv arbeidsplass der det gis anledning til individuelt arbeid som krever konsentrasjon, gode møteplasser og områder for felles materiell. Det er viktig at arealet for lærerarbeidsplassen sees under ett.

Som en veiledning, avsetter Oslo kommune 6 m² pr lærerarbeidsplass. Av dette avsettes 3,5-5 m² per person til individuell kontor plass og 1-2,5 m² til samarbeidsrom for formelle og uformelle møter (teammøter, tverrfaglige møter, veiledningsmøter), telefonrom og stillerom/studiecelle for ekstra konsentrasjonskrevende arbeid. Arbeidsbordene skal være 120-160 cm brede.

- Lærere trenger en individuell arbeidsplass til for- og etterarbeid til undervisning
- Lærere trenger tilgang til et større arbeidsbord
- Lærere trenger tilgang til skjerming for konfidensielle telefonsamtaler
- Lærere trenger tilgang til skjerming for konfidensielle møter/ elevsamtaler.
- Lærere trenger tilgang til arena for faglige diskusjoner
- Lærere trenger plass for oppbevaring av eget og felles undervisningsmateriell
- Lærere trenger å være tilgjengelige for elever

2.4.4. Rådgivere

Det skal avsettes areal til sosial- og rådgivertjeneste slik at disse kan være lett tilgjengelige for ansatte, elever og besøkende. Det samme gjelder for spesialpedagogisk koordinator. Disse skal kunne disponere rom til konfidensielle samtaler med enkeltpersoner eller grupper. De vil ha mye kommunikasjon med foresatte, barnevern og andre eksterne tjenester. Arealene for rådgivertjenestene legges med nærhet til skolehelsetjenesten, og det er behov for ett kontor per funksjon – totalt tre.

2.4.5. Skolehelsetjenesten

Hver skole skal ha en skolehelsetjeneste rettet mot forebyggende helse-arbeid. Skolehelsetjenesten vil være i aktivt og nært samarbeid med skolens personale. Kontoret må være stort nok til at høyde/vekt-målinger, vaksinerings og samtaler med en liten gruppe elever kan foregå her.

2.4.6. Pedagogisk psykologisk tjeneste

PP-tjenesten må ha tilgang på egnet møterom for å gjennomføre testing og samtaler med elever. Dette kan være møterom som bookes på vanlig måte.

2.4.7. IKT-ansvarlig

Med økende bruk av IKT-utstyr i skolen vil behovet for vedlikehold og oppgradering øke. Det bør avsettes plass til slikt reparasjons- og vedlikeholds-arbeid.

2.4.8. Informasjon

Det er viktig at informasjon når fram i tide til dem det gjelder. Det bør derfor avsettes et område til informasjonstavler, posthyller og evt. monitører for formidling av beskjeder og annen informasjon.

I tillegg skal de ansatte ha tilgang til telefon, skriver, kopimaskin m.m.

2.4.9. Personalgarderober

Bygget skal ha garderobeanlegg med dusj dimensjonert for personalgruppen, det er behov for låsbare skap.

Hvis det er langt til fellesgarderobe bør det suppleres med desentraliserte garderobeløsninger til varmedresser/utesko etc. Dette gjelder lærere på 1.-4. trinn og ansatte på SFO.

2.4.10. Lager

Undervisningsarealer og spesialutstyrte arealer skal utstyres med nødvendig nærlager. En forutsetning for at skolen skal kunne tenke langsiktig økonomisk er at det er lagerplass for større varekjøp. I tillegg er det behov for fjernlager til undervisningsmateriell, elevpulver etc. Det bør avsettes noe lagerkapasitet til lag/ foreninger. Det bør være utebod til lagring av materiell til uteaktiviteter og uteskole.

2.4.11. Teknisk, vaktmestertjeneste og renhold

Vaktmester trenger tilgang på kontor og verksted. Sistnevnte kan sambrukes med kunst og håndverk. Vaktmester skal ha egen utebod for redskaper og maskiner. Avfallsrom med plass for kildesortering plasseres fortrinnsvis i eget bygg og i forhold til sikker henting med bil.

Skolen skal ha de nødvendige rom og innredning for et rasjonelt renhold av bygget. Dette skal samsvare med behov iht renholdsplan. Det må settes av nødvendig plass til tekniske rom. Det har kommet forslag om å ha kildesorteringsstasjoner i tilknytning til elevenes garderober, slik at elevene daglig tømmer avfall fra sine klasserom. Det vil avhjelpe renhold og trene og bevisstgjøre elevene positivt.

3. Veien videre – implikasjoner til forprosjektet

Det er spesielt tre faktorer forstudien ser som sentrale i det videre arbeidet. Kompetanse på bygg og undervisningsbygg spesielt, økonomistyring og effektiv prosjektledelse. I tillegg er en avklaring av hvorvidt det skal bygges idrettshall i Torpa avgjørende for videre planlegging. Skolen har behov for en ny og større gymsal. Dette behovet dekkes av en hall, men hall er ikke et krav for å dekke skolens behov. Uansett gymsal eller hall, vil dette være arealer som kan tenkes brukt til undervisning i byggeperioden dersom det settes opp først. Dette må forprosjektet vurdere nærmere.

Det må bli opp til fagfolk (arkitekter og bygg- ingeniører) å vurdere hvordan eksisterende bygningsmasse best kan utnyttes. Undervisningsbygg har særskilte krav og behov og det er nødvendig å konferere med fagfolk på dette området. Forstudierapporten viser flere steder til forslag til løsninger, men arkitekter oppfordres til å også finne andre gode og innovative løsninger i dialog med skolens ansatte.

Det blir også opp til forprosjektet å komme med et økonomisk anslag. Det ligger i kortene at vi snakker om flere titalls millioner.

En renovering er en omfattende prosess og det er viktig å bruke nok tid til å finne løsninger. Samtidig er bygget i en slik tilstand at det for dagens elever og ansatte haster med å komme i gang. Det blir derfor viktig å ha en effektiv og erfaren prosjektledelse som holder trykket i prosessen oppe.

Første del av forprosjektet må utvikle en prosjektplan for forprosjektet, hvor det defineres hvem som involveres i styringsgruppe, prosjektgruppe og referansegruppe i tråd med kommunens prosjektstyring.

02.10.2017

Tjenesteområdeleder grunnskole

Anne Mari Kind

4. Vedlegg – romliste per 02.10.2017

ROMBEHOV MED KOMMENTARER – vil naturligvis kunne endres etter dialog med prosjektleder teknisk og arkitekt. Det kan være mer innovative løsninger enn vi har kommet opp med, sambruksmuligheter vi ikke har sett så langt i prosessen, og behov vi har oversett. Dialogen må derfor være tett gjennom hele byggeprosessen. Sist oppdatert 02.10.17.			
Romtype	Ant.	Må inneholde	Kommentar
Klasserom	10	<i>White Board (eller annen moderne tavleløsning), tavle for oppheng av elevarbeider, projektor, lydanlegg, lysskjerming, strøm og nett, plass til 30 pulter, hylleplass til 30 elever, et låsbart skap og kateter for læreren, 2 store oppslagstavler på hver langvegg (myk kork). Avfallshåndtering og håndvask (kan eventuelt være i garderobearealet).</i>	Ved en større avfallsstasjon, kan ordenselevene tømme søppel fra klasserommet.
Grupperom	10	<i>Bør ha glassvegg/felt inn mot klasserommet. White Board.</i>	<i>For å kunne endre lærerens praksis til enda bedre tilpasset opplæring, krever det tilgang på grupperom.</i>
Elevgarderober	3?	<i>Det må være garderobeplasser i nærheten av elevenes hjemmeområder. I forstudien foreslås tre slike arealer, og det er hensiktsmessig at det er samlet i grupper på 30plasser slik at hver klasse har sitt areal samlet i garderobeområdet.</i> <i>For 1.-4.trinn dimensjoneres det for 4x30 garderobeplasser. Her bør det også være knagger til varmedresser e.l. for voksne. For 5.-7.trinn 3x30 plasser, og det samme gjelder for 8.-10.trinn.</i> <i>For ungdomstrinnet er det behov for låsbare skap.</i>	<i>Garderobearealer for klassene ved hver inngang? – innesko i bygget for øvrig vil avhjelpe renhold og bidra til bedre inneklima.</i> <i>Gevinst i å sambruke garderobeareal småskoletrinn og SFO.</i>
Toaletter	?	<i>Toaletter bør være tilknyttet hjemområdet/garderobearealene. Trengs også toaletter sentralt i bygget og i nærhet av uteareal. Det totale antall toaletter skal dimensjoneres for ca 250 elever og 50 ansatte.</i>	<i>Antall og plassering må vurderes nærmere.</i>
Kunst og håndverk	1	<i>20 arbeidsplasser til trearbeid, 20 plasser til tekstil/maling/tegning/leire. Krever også plass til skap for oppbevaring av verktøy, lagerareal, maskinrom, materiallager, oppbevaring til elevarbeider og White Board + projektor .</i>	<i>Dersom en klarer å få til flere arbeidsplasser vil det kunne være mulig å ha en hel klasse samlet. Det er ikke påkrevet da deling er vanlig i disse fagene.</i>

Naturfag	1	30 arbeidsplasser med hev-senk funksjon. Sikker oppbevaring av utstyr og kjemikalier. Forberedelsesareal til lærere.	Særskilte krav til avtrekk og behandling av kjemikalier.
Musikk	1	Plass til 30 elever. Benker? Gulvplass til bevegelse og dans, lydisolert, oppbevaring til instrumenter og materiell.	
Kroppsøving	1	Trenger (betydelig) større areal enn dagens gymsal. Må kunne romme to klasser på ungdomstrinnet med tilhørende garderober. Krevs også stort lagerrom til gymutstyr, krakker og benker. Per i dag bruker korpene store arealer til oppbevaring – dersom det videreføres må det tas hensyn til i arealberegningen.	Gymsalbehovet kan ikke dekkes av eksisterende lokaler. Krever tilbygg (event.hall).
Garderober til gym/svøm		10 dusjbåser i jentegarderobe og 10 dusjbåser i guttegarderobe. Adskilt lærerdusj med låsbar dør på gutt/jenteside. Handicaptilpasset dusj&toalett m stallebord i tilknytning til hver av hhv j/g garderobe. Dette ivaretar toalettbehovet for alle.	
Mat og helse	1	16 elevplasser med arbeidssone og spisesone. Tørrvarelager, kjøll- og fryseskap, vaske- strykerom. Knagger ved inngangen.	Ideelt plassert i nærheten av kantineområdet. Ikke avgjørende.
Skolebibliotek	1	Viktig å tenke langsiktig og finne innovative løsninger som legger til rette for digitale verktøy.	Sentralt i bygget.
Fellesrom	1	Allrom/ amfi /auditorium - må kunne samle minimum 120 elever – ideelt sett 220, må ha lerret, lydanlegg og prosjektor.	Kanskje billigst, enklest renhold og funksjonelt nok med tretrapper i form av amfi og gulvplass nok til å sette opp gruppebord. Ideelt kombinert med inngang og kantine.
Kantine	1	Kjøkken med kjøll/frys, stekeovn, vask, benk og disk og industrivaskemaskin. Oppbevaring for skolemilk i tilknytning.	Kan gjerne deles med behov for SFO-kjøkken
SFO	1	Må ha kapasitet til 50 elever.	Se etter sambruksmuligheter med kantine, spesialpedagogiske arealer, garderober m.m.
Kontorer	7	Rektor, inspektør og merkantil Rådgiver, spes.ped.koordinator, helsesøster/sos.veileder og vaktmester	De fem første samlet, helsesøster/sos.veil. skjermet og vaktmester der det er hensiktsmessig.

Personalrom	1	<i>Må romme 45-50 ansatte Trens nye møbler, lite kjøkken, kaffemaskin og whiteboard/prosjektor.</i>	Bør kunne brukes som møterom med lukket dør.
Arbeidsrom lærere	3?	<i>Må romme x antall lærerarbeidsplasser, helst med møtebord i midten (reduserer behov for antall møterom). Viktig at alle arbeidsplasser for lærere er i umiddelbar nærhet til hverandre.</i>	Dette må utredes mer i forprosjektet, avhenger også av byggets muligheter. Det viktigste er at alle arbeidsrom er samlet.
Lager	1	<i>Hyller og arkivskap</i>	I umiddelbar nærhet til kontoret/merkantil
Møterom	3	<i>Ett med bord – plass til 10 personer Ett stortmøterom (plass til 20) som kan deles i to med minimum 10 plasser.</i>	<i>Ett møterom må være tilgjengelig i 1.etg i tilknytning til kontorfløy.</i>
Hvilerom		1 sofa/seng og en stol	
Andre viktige momenter		<i>De som leier seg inn på kveldstid må kunne være i et avgrenset område med kun tilgang til aktuelle rom. Dvs. ulike nøkkelsystemer. Desto mer glassfelt innvendig desto bedre – bidrar til miljø Pulter og stoler må gjennomgås – noe er veldig bra (pulter og stoler på ungdomstrinnet, stoler i 3.klasse og grupperom bl.a). Noen klasser har felleferdige møbler.</i>	